

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2018-0000870590

Datum

Betreft WNT-jaarrapportage 2017

Hierbij stuur ik u overeenkomstig artikel 7.1 van de Wet normering topinkomens de WNT-jaarrapportage 2017 toe. Deze geeft een overzicht van de geconstateerde overtredingen en door de gezamenlijke WNT-toezichthouders getroffen handhavingsmaatregelen. De WNT-jaarrapportage 2017 omvat zowel nieuw geconstateerde overtredingen als een actualisatie van overtredingen uit eerdere WNT-jaarrapportages die nog in behandeling waren. Een belangrijk deel van de vermelde overtredingen is gesignaleerd door de accountant: die controleert op grond van de wet de naleving door WNT-instellingen en is verplicht overtredingen aan mij te melden. Tevens oefenen WNT-toezichthouders proactief toezicht uit.

In het overzicht zijn alle door accountants gemelde en door de WNT-toezichthouder definitief vastgestelde overtredingen opgenomen. Nog lopende onderzoeken in het kader van proactief toezicht door de WNT-toezichthouder zijn niet in het overzicht opgenomen. Dat geldt ook voor overschrijdingen van het toepasselijke bezoldigingsmaximum die vanwege het overgangsrecht zijn toegestaan. Deze maken als gevolg van de inwerkingtreding van de Evaluatiewet WNT niet langer onderdeel uit van de WNT-jaarrapportage.

In het overzicht zijn ten opzichte van de WNT-jaarrapportage 2016 negentien nieuw geconstateerde overtredingen opgenomen, waarvan er acht door de accountant en elf door de WNT-toezichthouder zelf zijn gesignaleerd. Zes van deze overtredingen zijn reeds door de WNT-instelling ongedaan gemaakt.

Het overzicht bevestigt het beeld uit de wetsevaluatie en eerdere WNT-jaarrapportages dat de wet in ruime mate wordt nageleefd. WNT-instellingen maken overtredingen in vrijwel alle gevallen uit eigen beweging of snel na een herstelopdracht van de WNT-toezichthouder ongedaan, waardoor inzet van formele handhavingsinstrumenten niet nodig is.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2018-0000931239

Uw kenmerk

Bijlage(n)
3

Datum

Betreft Voortgang normering topinkomens (semi)publieke sector en
WNT-jaarrapportage 2017

Met deze brief informeer ik u over de voortgang van het topinkomensbeleid van het kabinet in de (semi-)publieke sector. Overeenkomstig artikel 7.1 van de Wet normering topinkomens (WNT) is bij deze brief de WNT-jaarrapportage 2017 gevoegd met een overzicht van geconstateerde overtredingen en getroffen handhavingsmaatregelen. Eveneens geef ik met deze brief invulling aan een tweetal moties¹. Ten eerste geef ik een geactualiseerd overzicht van ingediende en gehonoreerde uitzonderingsverzoeken in het kader van de WNT. Ten tweede verstrek ik de reeds beschikbare informatie, die relevant is voor de tweede wetsevaluatie van de WNT.

Uit de huidige gegevens blijkt dat de WNT een effectief instrument is dat bovenmatige bezoldiging in de (semi-)publieke sector tegengaat en zorgt voor transparantie over topinkomens. De WNT-jaarrapportage 2017 laat net als vorig jaar een grote mate van naleving van de wet zien bij de circa 6.000 instellingen die onder de wet vallen. Tegelijkertijd heb ik aandacht voor de toekomstbestendigheid van de WNT. Zo is de tweede wetsevaluatie, waar ik recent mee ben gestart, er mede op gericht om te bezien of de doelen van de wet op een eenvoudiger manier zijn te bereiken.

1. Toezicht en handhaving 2017

De WNT-jaarrapportage 2017 (bijlage 1) omvat zowel nieuw geconstateerde overtredingen als een actualisatie van overtredingen uit eerdere WNT-rapportages die nog in behandeling waren. Een belangrijk deel van de vermelde overtredingen is gesignaleerd door de accountant, die fungeert als eerstelijns toezichthouder. De WNT-toezichthouders kunnen ook proactief toezicht uitoefenen of reageren op signalen die zij langs andere weg ontvangen.

Ten opzichte van de WNT-jaarrapportage 2016 zijn negentien nieuw geconstateerde overtredingen opgenomen. Hiervan zijn er acht door de accountant en elf door de WNT-toezichthouder zelf gesignaleerd. Zes van deze overtredingen zijn reeds door de betrokken WNT-instelling ongedaan gemaakt.

---

¹ Kamerstukken II 2017-2018, 30 111, nrs. 111, 114 en 116.

Het overzicht bevestigt het beeld uit de eerste wetsevaluatie en eerdere WNT-jaarrapportages dat de wet in ruime mate wordt nageleefd. WNT-instellingen maken overtredingen in vrijwel alle gevallen uit eigen beweging of snel na een herstelopdracht van de WNT-toezichthouder ongedaan, waardoor inzet van formele handhavinginstrumenten niet nodig is.

Een aandachtspunt is dat WNT-instellingen voor een goede naleving en controle van de WNT bepaalde gegevens, zoals bijvoorbeeld vakantiedagen en gewerkte uren door interim-topfunctionarissen, moeten vastleggen. Dit gebeurt soms niet of onvoldoende, hetgeen de controle van de accountant en de toezichthouder bemoeilijkt. Dit kan ertoe leiden dat het niet mogelijk is om vast te stellen of er sprake is van een hogere onverschuldigde betaling dan het op basis van de wel aanwezige gegevens vastgestelde bedrag. Het ontbreken van gegevens kan ook gevolgen hebben voor civielrechtelijke procedures over de WNT. Wanneer een instelling de administratie niet op orde heeft, kan de civiele rechter oordelen dat onvoldoende bewijs aanwezig is om (een deel van) de vordering uit hoofde van onverschuldigde betaling toe te wijzen. In enkele recente zaken deden deze effecten zich voor. In het kader van de tweede wetsevaluatie zal ik bezien in hoeverre op dit punt nadere maatregelen nodig zijn.

2. Uitzonderingsverzoeken

In mijn brief van 26 juni 2018 heb ik ter invulling van de motie Van der Molen een tabel opgenomen met informatie over ingediende en gehonoreerde uitzonderingsverzoeken (peildatum 15 juni 2018)². In deze brief heb ik ook toegezegd bij de WNT-jaarrapportage 2017 een geactualiseerd overzicht toe te voegen (bijlage 2). Sinds de peildatum van 15 juni 2018 zijn er zes uitzonderingsverzoeken ingediend, waarvan één verzoek is gehonoreerd.

3. Traject wetsevaluatie van start

Op 9 oktober 2018 heb ik het plan van aanpak voor de tweede wetsevaluatie aan u gezonden³. Hierin worden de inhoudelijke opzet, het totstandkomingsproces en de planning van de tweede wetsevaluatie WNT uitgewerkt. Bij deze wetsevaluatie wordt opnieuw nauw samengewerkt met alle stakeholders. Inmiddels zitten we in de onderzoeksfase en gaan de eerste deelonderzoeken van start. In de motie Middendorp⁴ is gevraagd om de jaarrapportage WNT te verrijken met informatie op een aantal terreinen. Het betreft met name informatie op basis van gesprekken met stakeholders, arbeidsmobiliteit en het salarisverschil tussen de publieke en private sector. In mijn brief van 26 juni 2018 en in antwoord op Kamervragen heb ik aangegeven hoe ik invulling geef aan deze motie⁵. In bijlage 3 treft u de toegezegde informatie aan. Als aanvullend punt is informatie opgenomen over beschikbaar internationaal vergelijkend onderzoek.

---

² Kamerstukken II 2017-2018, 30 111, nr. 116.

³ Kamerstukken II 2018-2019, 34 366, nr. 3.

⁴ Kamerstukken II 2017-2018, 30 111, nr. 111.

⁵ Kamerstukken II 2017-2018, 30 111, nr. 116; Aanhangsel Handelingen II 2017-2018, 2996.

4. Vaststelling Normenkader 2019 en regels voor verantwoording 2018

Jaarlijks wordt in het najaar een aantal besluiten genomen en regelingen geactualiseerd met het oog op de uitvoering van de WNT. Hierna geef ik een kort overzicht van de belangrijkste wijzigingen.

Indexering bezoldigingsmaxima

Het algemeen bezoldigingsmaximum voor 2019 komt uit op € 194.000. Op grond van de WNT wordt het bezoldigingsmaximum geïndexeerd op basis van het CBS-cijfer voor de contractloonstijging bij de overheid in 2017 en afgerond naar boven op duizendtallen. Ook de overige maxima voor onder meer toezichthoudend topfunctionarissen en interim-topfunctionarissen zijn op overeenkomstige wijze geïndexeerd.

Sectorregelingen

De sectorale regelingen voor zorg, woningcorporaties, onderwijs, cultuur en ontwikkelingssamenwerking zijn in november 2018 opnieuw vastgesteld en gepubliceerd. De regelingen zijn op een aantal kleine punten aangepast en de indexering van de bezoldigingsmaxima per bezoldigingsklassen is vastgesteld. De regelingen treden met ingang van 1 januari 2019 in werking.

Uitvoeringsregeling WNT

De Uitvoeringsregeling WNT bevat nadere regels ter uitwerking of verduidelijking van een aantal onderwerpen, zoals het bezoldigingsbegrip en de openbaarmakingsverplichting. Naar aanleiding van signalen uit het veld, rechterlijke uitspraken e.d. wordt de regeling jaarlijks geactualiseerd. Op 21 november 2018 heb ik de gewijzigde Uitvoeringsregeling WNT vastgesteld⁶. Belangrijkste wijziging is dat topfunctionarissen voortaan bij het einde van hun dienstverband maximaal vier weken niet-opgenomen en in het laatste jaar opgebouwde vakantieverlof mogen laten afkopen zonder gevolgen voor de WNT. Bij nader inzien was de huidige regeling te streng, mede in relatie tot de arbeidsvoorwaarden die voor alle werknemers gelden. Daarnaast verduidelijk ik voor enkele specifieke bezoldigingscomponenten of deze wel of niet tot de bezoldiging moeten worden gerekend.

Controleprotocol

Op 16 oktober 2018 is het Controleprotocol WNT 2018 vastgesteld⁷. Hierin worden de werkzaamheden beschreven die de accountant moet uitvoeren bij de WNT-verantwoording van WNT-instellingen voor 2018. Vorig jaar is het controleprotocol na een intensieve dialoog met de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) ingrijpend gewijzigd om binnen de grenzen van de wet de controlelast te verminderen. Dit jaar is hierop voortgebouwd. Slechts op enkele ondergeschikte punten was actualisering van het controleprotocol nodig. De wijzigingen zijn doorgevoerd met instemming van de NBA.

---

⁶ Stcrt-2018-62642

⁷ Stcrt-2018-59161

Een specifiek aandachtspunt is de rol van de accountant bij de anticumulatiebepaling. Als een topfunctionaris bij verschillende WNT-instellingen leidinggevend topfunctionaris is, mag hij of zij in totaal nooit meer verdienen dan het WNT-maximum. De NBA heeft mij gemeld de naleving van deze bepaling niet te kunnen controleren, omdat de bevoegdheden van accountants zich niet uitstrekken tot WNT-instellingen waarvan ze de jaarrekening niet controleren. De consequentie hiervan is dat de WNT-toezichthouders geen melding van de accountant ontvangen als deze bepaling wordt overtreden. Dit brengt een risico met zich mee dat de toezichthouders overtredingen missen. Dit risico is beperkt van aard. Ten eerste is de nalevingsbereidheid van WNT-instellingen en topfunctionarissen hoog. Ten tweede komt cumulatie van meerdere functies als bestuurder bij WNT-instellingen relatief weinig voor. En tot slot is de accountantsmelding een belangrijke, maar niet de enige bron van informatie voor de WNT-toezichthouders. De WNT-toezichthouders hebben alle bevoegdheden om onderzoek te doen en zo nodig te handhaven.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

bijlage

WNT-Jaarrapportage 2017 - overzicht geconstateerde overtredingen en getroffen handhavingsmaatregelen op grond van artikel 7.1 WNT

Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Bijlagenummer

1

Kenmerk
2018-0000933669

Nr	Naam instelling	Verantw. Minister	Gesignaleerd door	Jaar	Soort overtreding	Functie	Overtreding zoals geconstateerd door de WNT-toezichthouder	Getroffen handhavingsmaatregelen
1	Bedrijfsvoeringsorganisatie Noaberkracht Dinkelland Tubbergen	BZK	Accountant	2014 t/m 2016	Verbod op variabele beloning	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 2.011,-	Geen, overtreding ongedaan gemaakt zonder handhavingsmaatregelen
2	Bedrijfsvoeringsorganisatie Noaberkracht Dinkelland Tubbergen	BZK	Accountant	2014 t/m 2016	Verbod op variabele beloning	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 2.011,-	Geen, nog in afwachting van bewijs van terugbetaling
3	Coteq Netbeheer B.V. (betreft voormalig Cogas en Infra Beheer B.V.)	EZK	Accountant	2015 en 2016	Geen, melding betreft oordeelsonthouding accountant inzake de controle van de omvang van het dienstverband	Leidinggevende topfunctionaris	Na nader onderzoek geen overtreding geconstateerd	Geen, na nader onderzoek geen overtreding geconstateerd
4	Coteq Netbeheer B.V. (betreft voormalig Cogas en Infra Beheer B.V.)	EZK	Accountant	2015	Overschrijding maximale ontslaguitkering	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 86.112,93	Terug te betalen bedrag is vastgesteld door een rechtbank. Het vonnis is lager dan de eis onder meer wegens het ontbreken van een verlof- en ADV dagen administratie bij de instelling. Het door de rechter vastgestelde onverschuldigd betaalde bedrag is inmiddels terugbetaald.

Nr	Naam instelling	Verantw. Minister	Gesignaleerd door	Jaar	Soort overtreding	Functie	Overtreding zoals geconstateerd door de WNT-toezichthouder	Getroffen handhavingsmaatregelen
5	Gemeente Tubbergen	BZK	Accountant	2015 t/m 2016	Verbod op variabele beloning	Leidinggevende topfunctionaris	Na nader onderzoek geen overtreding geconstateerd	Geen handhaving anticiperend op vervallen verbod op variabele beloning door de Evaluatiewet WNT
6	Ministerie van Justitie en Veiligheid	JenV	Accountant / Eenheid Toezicht WNT	2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum naar achteraf bleek op onjuiste wijze ongedaan gemaakt.	Geen. Besluit tot ongedaanmaking genomen op basis van advies WNT-toezichthouder. In verband met rechtszekerheid betrokkenen is afgezien van handhaving.
7	N.V. Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht	BZK	Accountant	2016	Verbod op variabele beloning	Leidinggevende topfunctionaris	Na nader onderzoek geen overtreding geconstateerd	Geen, na nader onderzoek geen overtreding geconstateerd
8	Stichting Bibliotheek IJmond Noord	BZK	Accountant	2015 en 2016	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Onvolledige WNT-verantwoording	In behandeling
9	Stichting Economic Board Utrecht	BZK	Accountant	2014 t/m 2016	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
10	Stichting TwentseWelle	BZK	Accountant	2016	Overschrijding maximale ontslaguitkering	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 64.312,-	Geen, overtreding ongedaan gemaakt zonder handhavingsmaatregelen
11	Schadefonds geweldsmisdrijven	JenV	Eenheid toezicht WNT	2013 t/m 2017	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Ontbrekende WNT-verantwoording	Opdracht tot fouterstel in de volgende jaarrekening
12	Stichting DOK	BZK	Eenheid toezicht WNT	2016	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Onvolledige WNT-verantwoording	Opdracht tot fouterstel in de volgende jaarrekening

Nr	Naam instelling	Verantw. Minister	Gesignaleerd door	Jaar	Soort overtreding	Functie	Overtreding zoals geconstateerd door de WNT-toezichthouder	Getroffen handhavingsmaatregelen
13	Gemeente Dinkelland	BZK	Accountant	2014 t/m 2016	Verbod op variabele beloning	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 1.831,59	Geen, overtreding ongedaan gemaakt zonder handhavingsmaatregelen
14	Gemeente Dinkelland	BZK	Eenheid toezicht WNT	2016	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Onjuiste en onvolledige WNT-verantwoording	Opdracht tot fouterstel in de volgende jaarrekening
15	Stichting Opvangcentra de Elandsstraat	BZK	Accountant	2013 t/m 2015	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Ontbrekende WNT-verantwoording	Geen, overtreding ongedaan gemaakt zonder handhavingsmaatregelen
16	Gemeente Nijmegen	BZK	Accountant	2017	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Onjuiste WNT-verantwoording	Opdracht tot fouterstel in de volgende jaarrekening
17	Stichting Energieonderzoek Centrum Nederland	EZK	Eenheid toezicht WNT	2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Extern ingehuurse topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 31.059,21	Geen, in afwachting van uitkomst juridische procedure van de WNT-instelling jegens de topfunctionaris
18	Stichting Energieonderzoek Centrum Nederland	EZK	Eenheid toezicht WNT	2016	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Onjuiste en onvolledige WNT-verantwoording	Opdracht tot fouterstel in de volgende jaarrekening
19	Stichting Energieonderzoek Centrum Nederland	EZK	Eenheid toezicht WNT	2015	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Extern ingehuurse topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 33.274,-	Geen, in afwachting van uitkomst juridische procedure van de WNT-instelling jegens de topfunctionaris
20	Stichting VVV Texel promotie	BZK	Accountant	2013 t/m 2016	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Ontbrekende WNT-verantwoording	Geen, overtreding ongedaan gemaakt zonder handhavingsmaatregelen

Nr	Naam instelling	Verantw. Minister	Gesignaleerd door	Jaar	Soort overtreding	Functie	Overtreding zoals geconstateerd door de WNT-toezichthouder	Getroffen handhavingsmaatregelen
21	Stichting Caleidoscoop	BZK	Eenheid toezicht WNT	2015	Overschrijding maximale ontslaguitkering	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 3.791,43	Geen, overtreding ongedaan gemaakt zonder handhavingsmaatregelen. Door het ontbreken van een vakantie-uren administratie bij de instelling was het voor de toezichthouder niet mogelijk om vast te stellen of de onverschuldigde betaling hoger uitvalt dan het op basis van de aanwezige gegevens vastgestelde bedrag.
22	Gemeente Koggenland	BZK	Accountant	2014 en 2015	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Onvolledige WNT-verantwoording	Geen, overtreding ongedaan gemaakt zonder handhavingsmaatregelen
23	NoordWestGroep NV	BZK	Eenheid toezicht WNT	2015	Overschrijding maximale ontslaguitkering	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 5.886,-	Onderzoek heropend na nieuwe informatie van de accountant
24	Bedrijfschap Harnaschpolder	BZK	Eenheid toezicht WNT	2013 t/m 2015	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Onjuiste en onvolledige WNT-verantwoording	Opdracht tot fouterstel in de volgende jaarrekening
25	Openbaar Lichaam Belastingenwerking Gouwe-Rijnland	BZK	Accountant	2016	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
26	Stichting Zwem- en Recreatiebad De Kulk	BZK	Accountant	2017	Overschrijding maximale ontslaguitkering	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
27	Woonstichting Maasdriel	BZK	Accountant	2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 384,-	Opdracht tot ongedaan maken onverschuldigde betaling

Nr	Naam instelling	Verantw. Minister	Gesignaleerd door	Jaar	Soort overtreding	Functie	Overtreding zoals geconstateerd door de WNT-toezichthouder	Getroffen handhavingsmaatregelen
28	Woonstichting SSW	BZK	Accountant	2015	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Extern ingehuurd topfunctionaris	Na nader onderzoek geen overtreding geconstateerd	Geen, na nader onderzoek geen overtreding geconstateerd
29	Woonlinie	BZK	Accountant	2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Geen	Geen, overtreding ongedaan gemaakt zonder handhavingsmaatregelen
30	Woonbron	BZK	Accountant	2013, 2014, 2015, 2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 19.001,-	Geen, overtreding ongedaan gemaakt zonder handhavingsmaatregelen
31	Stichting Woongoed 2-duizend	BZK	Accountant	2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 3.716,-	in behandeling
32	Lek en waard	BZK	Accountant	2017	Overschrijding maximale ontsluitkering	Leidinggevende topfunctionaris	Na nader onderzoek geen overtreding geconstateerd	Geen, na nader onderzoek geen overtreding geconstateerd
33	De Woningstichting	BZK	Accountant	2015 en 2016	Verbod op variabele beloning	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 7.394,-	Opdracht tot ongedaan maken onverschuldigde betaling, tevens door instelling opgevolgd
34	Wv Nederweert	BZK	Autoriteit Woningcorporaties	2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 779,-	Geen, overtreding ongedaan gemaakt zonder handhavingsmaatregelen
35	Stichting Woonpalet Zeewolde	BZK	Autoriteit Woningcorporaties	2015 en 2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 5.243,- in 2015, € 3.164,- in 2016	In behandeling

Nr	Naam instelling	Verantw. Minister	Gesignaleerd door	Jaar	Soort overtreding	Functie	Overtreding zoals geconstateerd door de WNT-toezichthouder	Getroffen handhavingsmaatregelen
36	Stichting Waardwonen	BZK	Autoriteit Woningcorporaties	2015	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Extern ingehuurde topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 40.068,-	Opdracht tot ongedaan maken onverschuldigde betaling
37	Leystromen	BZK	Autoriteit Woningcorporaties	2015	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Onvolledige WNT-verantwoording	In behandeling
38	Domus	BZK	Autoriteit Woningcorporaties	2016		Leidinggevende topfunctionaris	Onvolledige WNT-verantwoording	In behandeling
39	Rembrandt College	OCW	Accountant	2013	Overschrijding maximale ontslaguitkering	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 15.000,-	Geen, overtreding ongedaan gemaakt zonder handhavingsmaatregelen
40	Stichting Helicon Opleidingen	OCW	Accountant	2014	Overschrijding maximale ontslaguitkering	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
41	Stichting Primair Onderwijs Deurne-Asten-Someren	OCW	Accountant	2014	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Na nader onderzoek geen overtreding geconstateerd	Geen, na nader onderzoek geen overtreding geconstateerd
42	Stichting Prokind Scholengroep te Spijkenisse	OCW	Accountant	2014	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Extern ingehuurde topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 9.525,68	Last onder dwangsom
43	Intergemeentelijke Stichting voor Openbaar Basisonderwijs te Castricum	OCW	Accountant	2016	Overschrijding maximale ontslaguitkering	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
44	Samenwerkingsstichting Scholengroep Voortgezet Onderwijs Noordoostpolder en Lemsterland	OCW	Accountant	2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Extern ingehuurde topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 8.122,-	Opdracht tot ongedaan maken onverschuldigde betaling, tevens door instelling opgevolgd

Nr	Naam instelling	Verantw. Minister	Gesignaleerd door	Jaar	Soort overtreding	Functie	Overtreding zoals geconstateerd door de WNT-toezichthouder	Getroffen handhavingsmaatregelen
45	Stichting OBSG Leiderdorp	OCW	Accountant	2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Extern ingehuurd topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
46	Stichting STC-groep	OCW	Accountant	2016	Overschrijding maximale ontsluitkering	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
47	Universiteit Utrecht	OCW	Accountant	2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 355,-	Geen, overtreding ongedaan gemaakt zonder handhavingsmaatregelen
48	Stichting Roelof van Echten	OCW	Accountant	2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
49	Technisch Universiteit Eindhoven (TU/e)	OCW	Accountant	2016	Overschrijding maximale ontsluitkering	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
50	Stichting University college Roosevelt	OCW	Accountant	2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
51	Stichting OBSG Leiderdorp	OCW	Accountant	2017	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
52	Stichting Praktijkonderwijs Langstraat	OCW	Accountant	2017	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
53	Stichting Voortgezet Onderwijs van Amsterdam	OCW	Accountant	2017	Openbaarmakingsplicht	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
54	Stichting Onderwijs Midden Limburg	OCW	Accountant	2017	Openbaarmakingsplicht	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling

Nr	Naam instelling	Verantw. Minister	Gesignaleerd door	Jaar	Soort overtreding	Functie	Overtreding zoals geconstateerd door de WNT-toezichthouder	Getroffen handhavingsmaatregelen
55	Adelbert College	OCW	Accountant	2017	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Extern ingehuude topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
56	Stichting tot verstrekken van onderwijs op reformatorische grondslag Oldebroek	OCW	Accountant	2017	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Extern ingehuude topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
57	Open Universiteit	OCW	Accountant	2017	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 2.337,-	Geen, overtreding ongedaan gemaakt zonder handhavingsmaatregelen
58	Stichting Regionaal Opleidingscentrum van Flevoland	OCW	Accountant	2017	Openbaarmakingsplicht	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
59	Stichting Burgemeester Harmsmaschool	OCW	Accountant	2017	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Na nader onderzoek geen overtreding geconstateerd	Geen, overtreding ongedaan gemaakt zonder handhavingsmaatregelen
60	Tilburg University (Katholieke Universiteit Brabant)	OCW	Accountant	2017	Openbaarmakingsplicht	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
61	Stichting Openbaar Onderwijs Almere	OCW	Accountant	2017	Openbaarmakingsplicht	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
62	SAG Zorgontwikkeling BV	VWS	Accountant	2017	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
63	Stichting Amsterdamse Gezondheidscentra	VWS	Accountant	2014	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
64	Stichting Amsterdamse Gezondheidscentra	VWS	Accountant	2014, 2015	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling

Nr	Naam instelling	Verantw. Minister	Gesignaleerd door	Jaar	Soort overtreding	Functie	Overtreding zoals geconstateerd door de WNT-toezichthouder	Getroffen handhavingsmaatregelen
65	Mediant, Stichting voor Geestelijke Gezondheidszorg Oost- en Midden Twente	VWS	Accountant	2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Geen, melding van fouterstel	Geen handhavingsmaatregelen getroffen, niet langer sprake van een onverschuldigde betaling
66	Stichting RST Zorgverleners	VWS	Accountant	2017	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
67	RAZ B.V.	VWS	Accountant	2017	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding ingetrokken	In behandeling
68	Stichting Huize ten Donk	VWS	Accountant	2017	Verbod op variabele beloning	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
69	Creating Balance B.V.	VWS	Accountant	2017	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Geen, melding van fouterstel	Geen handhavingsmaatregelen getroffen, niet langer sprake van een ontbrekende WNT-verantwoording
70	Stichting Buurtzorg Nederland	VWS	Accountant	2017	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
71	Sa-Net Wonen B.V.	VWS	Accountant	2016 en 2017	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Geen	Geen handhavingsmaatregelen getroffen, niet langer sprake van een ontbrekende WNT-verantwoording
72	Niercentrum aan de Amstel B.V.	VWS	Accountant	2017	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Accountantsmelding ingetrokken	Geen handhavingsmaatregelen getroffen
73	Zorggroep De Laren B.V.	VWS	Accountant	2017	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum & Overschrijding maximale ontslaguitkering	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling

Nr	Naam instelling	Verantw. Minister	Gesignaleerd door	Jaar	Soort overtreding	Functie	Overtreding zoals geconstateerd door de WNT-toezichthouder	Getroffen handhavingsmaatregelen
74	Stichting Ons Tweede Huis	VWS	Accountant	2017	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Geen, melding van fouterstel	Geen handhavingsmaatregelen getroffen, niet langer sprake van een onverschuldigde betaling
75	Stichting Zorggroep Sifa	VWS	Accountant	2017	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Geen, melding van fouterstel	Geen handhavingsmaatregelen getroffen, niet langer sprake van een ontbrekende WNT-verantwoording
76	Stichting RegioPlus Arbeidsmarkt zorg en welzijn	VWS	Accountant	2016	Overschrijding maximale ontslaguitkering	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
77	WoonZorg Combinatie Overijssel B.V.	VWS	Accountant	2017	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
78	Stichting Empower Zwolle	VWS	Accountant	2016-2017	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Geen, melding van fouterstel	Geen handhavingsmaatregelen getroffen, niet langer sprake van een ontbrekende WNT-verantwoording
79	Stichting Sterk Huis	VWS	Accountant	2017	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Geen	Geen, na nader onderzoek geen overtreding geconstateerd
80	Stichting RegioPlus Arbeidsmarkt zorg en welzijn	VWS	Accountant	2016	Overschrijding maximale ontslaguitkering	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
81	Stichting Klinisch Genetisch Centrum Nijmegen en omstreken	VWS	Accountant	2016	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Geen, melding van fouterstel	Geen handhavingsmaatregelen getroffen, niet langer sprake van een ontbrekende WNT-verantwoording
82	Coöperatie RAV Fryslân U.A.	VWS	Accountant	2013 t/m 2015	Openbaarmakingsplicht	n.v.t.	Geen, melding van fouterstel	Geen handhavingsmaatregelen getroffen, niet langer sprake van een ontbrekende WNT-verantwoording

Nr	Naam instelling	Verantw. Minister	Gesignaleerd door	Jaar	Soort overtreding	Functie	Overtreding zoals geconstateerd door de WNT-toezichthouder	Getroffen handhavingsmaatregelen
83	De Kraamvogel NW B.V.	VWS	Accountant	2016	Verbod op variabele beloning	Leidinggevende topfunctionaris	Geen	Geen handhavingsmaatregelen getroffen, niet langer sprake van een onverschuldigde betaling
84	Samenwerkingsverband Exodus Nederland	VWS	Accountant	2015 & 2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
85	Stichting Zorgfix Thuiszorg	VWS	Accountant	2014 & 2015	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
86	Zorggroep De Laren B.V.	VWS	Accountant	2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Accountantsmelding nog in onderzoek	In behandeling
87	Stichting Elisabeth	VWS	CIBG	2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 64.497,62	Opdracht tot ongedaan maken onverschuldigde betaling
88	Stichting "de Viersprong, specialist in persoonlijkheid, gedrag en gezin"	VWS	Accountant	2016	Overschrijding maximale ontslaguitkering	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 14.227,39	Opdracht tot ongedaan maken onverschuldigde betaling
89	Stichting WIJeindhoven	VWS	CIBG	2016	Overschrijding toepasselijk bezoldigingsmaximum	Leidinggevende topfunctionaris	Onverschuldigde betaling, € 48,93	Opdracht tot ongedaan maken onverschuldigde betaling

bijlage

Overzicht ingediende en gehonoreerde
uitzonderingsverzoeken op grond van artikel 2.4, 2.5 en
2.7 WNT

Bijlagenummer 2

Overzicht ingediende en gehonoreerde uitzonderingsverzoeken sinds de
inwerkingtreding van de WNT (2013) per sector t/m 15 oktober 2018.

	UITZONDERINGS- VERZOEKEN WNT- MAXIMUM (ART 2.4 EN 2.5)	ART. 2.4 GEHONOREERD	UITZONDERINGS- VERZOEKEN OP KLASSE-INDELING (ART 2.7)	GEHONO- REERD
Zorgsector	24	3	22	1
OCW	0	0	9	2
Wonen	1	0	3	0
Overige Sectoren*	16**	13		
Totaal	41	16	34	3

* geen klasse-indeling van toepassing

** Er zijn uitzonderingsverzoeken ingediend door instellingen op het beleidsterrein van de ministeries van
Financiën, Infrastructuur en Waterstaat en Economische Zaken en Klimaat.

- Sinds de invoering van de WNT in 2013 is op een populatie van ca. 35.000 topfunctionarissen 41 keer een individueel uitzonderingsverzoek ingediend om een hogere bezoldiging dan het op dat moment van toepassing zijnde WNT-bezoldigingsmaximum overeen te mogen komen. Bij de minister van VWS is sinds de peildatum van juni 2018 een nieuw verzoek ontvangen. Van al de verzoeken zijn er 16 gehonoreerd. Gehonoreerde verzoeken zijn door publicatie in de Staatscourant openbaar gemaakt. De overige verzoeken zijn afgewezen, ingetrokken of de procedure loopt nog.
- Bij VWS zijn sinds juni 2018 4 nieuwe verzoeken en bij OCW 1 nieuw verzoek op grond van art. 2.7 WNT ontvangen. Dit betekent dat er sinds de invoering van de WNT in 2013 inmiddels 34 (peildatum juni 2018: 29) formele verzoeken zijn ingediend bij de vakdepartementen met een sectorale regeling (zorg, onderwijs, wonen) om in aanmerking te komen voor een hoger bezoldigingsmaximum dan het vastgestelde sectorale bezoldigingsmaximum. Van alle formele verzoeken (art. 2.7 WNT) zijn er inmiddels 3 (peildatum juni 2018: 2) gehonoreerd. De minister van OCW heeft van de bevoegdheid gebruik gemaakt om voor 1 topfunctionaris een uitzonderingsverzoek op grond van art. 2.7 van de WNT (sectoraal bezoldigingsmaximum) te honoreren.¹

¹ Voor de toelichting op de gehonoreerde verzoeken voor juni 2018, zie Kamerstuk 30 111, nr. 116.

bijlage

Beschikbare informatie ten behoeve van tweede
wetsevaluatie

Bijlagenummer

3

In de motie Middendorp¹ is gevraagd om de jaarrapportage WNT te verrijken met informatie op een aantal terreinen. Het betreft met name informatie op basis van gesprekken met stakeholders, arbeidsmobiliteit en het salarisverschil tussen de publieke en private sector. In mijn brief van 26 juni 2018 en in antwoord op Kamervragen heb ik aangegeven op welke wijze ik invulling geef aan deze motie². In deze bijlage treft u de toegezegde informatie aan. Als aanvullend punt is informatie opgenomen over beschikbaar internationaal vergelijkend onderzoek.

1. Inventarisatie aandachtspunten evaluatie WNT

Bij het plan van aanpak voor de tweede wetsevaluatie is reeds een impressie gegeven van gevoerde gesprekken³ met betrokkenen bij de WNT. Hieronder volgt een geactualiseerd overzicht van de uitkomsten. Daarnaast zijn mede naar aanleiding van de motie Middendorp gesprekken gevoerd met executive searchbureaus. De uitkomsten zijn eveneens hieronder weergegeven. Alle gesprekken waren gericht op ervaren knelpunten en aandachtspunten voor de wetsevaluatie.

1.1 Gespreksronde stakeholders

Tijdens de verkenningsfase van de tweede wetsevaluatie WNT is, in diverse sessies, gesproken met stakeholders, waaronder (vertegenwoordigers van) toezichthouders en bestuurders in de (semi)publieke sectoren zorg, onderwijs, wonen en het openbaar bestuur. Hen is verzocht om inzicht te geven in ervaringen bij hun achterban met de WNT. Daarnaast is hun gevraagd welke elementen zij in de vraagstelling en de onderzoeks aanpak terug zouden willen zien en welke bijdrage zij of hun achterban zouden kunnen leveren. De resultaten van deze gesprekken zijn verwerkt in het plan van aanpak dat op 9 oktober 2018 naar de Kamer is verstuurd.

De belangrijkste punten die uit deze gesprekken naar voren zijn gekomen zijn:

- Grote behoefte aan duidelijkheid ten aanzien van de WNT, alsmede vereenvoudiging van de WNT. Specifieke zaken die hierbij aan de orde kwamen zijn: het bezoldigingsbegrip, verhouding ten opzichte van het ministersalaris, het overgangsrecht, de afbouwregeling, samenloop met

¹ Kamerstukken II 2017-2018, 30 111, nr. 111.

² Kamerstukken II 2017-2018, 30 111, nr. 116; Aanhangsel Handelingen II 2017-2018, 2996.

³ Kamerstukken II, 2018-2019, 34366, nr. 3.

andere wetgeving, criteria voor uitzonderingsverzoeken en methode van indexering.

- Bevestiging van het belang om de mogelijkheden tot administratieve lastenverlichting/vermindering regeldruk te onderzoeken.
- Bevestiging van het belang om de effecten van de WNT op de arbeidsmarktfactoren (loongebouw, omvang en samenstelling bestuur, kwaliteit van bestuur, arbeidsmobiliteit en salarisverschillen private en publieke sector) te onderzoeken.
- Het verzoek om aandacht te schenken aan sectorspecifieke kenmerken/sectorale verschillen.
- Het advies om ook gesprekken te voeren met executive search bureaus over de relatie tussen de WNT en het werven van topfunctionarissen.
- De hoogte van het bezoldigingsmaximum en met name het effect van de verlaging naar 100% van het ministersalaris (WNT-2) op de samenstelling van besturen van (sommige) instellingen.

1.2 Gespreksronde executive search bureaus

Tijdens de bijeenkomsten met de stakeholders, alsmede in de motie Middendorp⁴ is geadviseerd c.q. verzocht gesprekken te voeren met executive search bureaus die ervaring hebben met het werven en selecteren van bestuurders en/of toezichthouders in de (semi-)publieke sector. Er zijn ca. 10 gesprekken gevoerd. In deze gesprekken lag de focus op hun ervaringen met de WNT in het algemeen alsmede toegespitst op de drie sporen (doeltreffendheid, doelmatigheid en neveneffecten) in de onderzoeksfase van de tweede wetsevaluatie WNT. Uit deze gesprekken kwamen de volgende punten naar voren:

Spoor 1: Doeltreffendheid

De normering van bezoldiging van bestuurders en toezichthouders in de (semi-)publieke sector achten zij een geaccepteerd fenomeen, waarbij voor sommige functies het bezoldigingsmaximum aan de lage kant kan zijn.

Spoor 2: Doelmatigheid

Executive search bureaus hebben in het algemeen zelf geen ervaringen met de regeldruk die samenhangt met de WNT en vinden het dus lastig hierover te oordelen. Wel is het een gespreksonderwerp bij de WNT-instellingen, waarvoor ze werken. In twee gesprekken kwam aan de orde dat het gevoel bestaat dat niet elke WNT-instelling over voldoende kennis beschikt over de WNT (welke bezoldiging mag ik toekennen). In deze kennis moet dan worden voorzien door de accountant.

Spoor 3: Neveneffecten

- De doorgroei van subtop naar top van grote organisaties is mogelijk lastiger door de komst van de WNT. Het bezoldigingsmaximum kan het voor de subtop van grote organisaties onaantrekkelijker maken de keuze te maken voor grotere verantwoordelijkheid, in de spotlights staan en de mogelijkheid van negatieve publiciteit tegen een beperkte of geen verhoging van beloning. Dit laatste is afhankelijk van de inrichting van het loongebouw.

---

⁴ Kamerstukken II 2017-2018, 30 111, nr. 111

- Er is een groot verschil in ervaringen met de moeite die het sinds de WNT kost om gekwalificeerde bestuurders te vinden. Een aantal respondenten geeft aan geen problemen te ondervinden met het aantrekken van kwalitatief goede bestuurders in tegenstelling tot andere bureaus die aangeven daar meer moeite mee te hebben. De eerste groep geeft wel aan dat er een verschuiving plaatsvindt naar meer vrouwelijke en jongere bestuurders en kandidaten, die minder waarde hechten aan een hoog salaris en meer aan de publieke functie die zij bekleden.
- Ook over de arbeidsmobiliteit tussen private en (semi-) publieke sector na invoering van de WNT bestaan verschillende beelden, met name of deze mobiliteit er is. Een respondent gaf aan dat er altijd mogelijkheden zijn in geval van aantoonbare effectiviteit en kwaliteit van bestuurders om tussen publiek en privaat te switchen en er ook altijd kandidaten zijn, die de bereidheid hebben om hiervoor salaris in te leveren bij de overstap van publiek naar privaat. Enkele respondenten geven aan dat zij, zowel voor als na de WNT, geen tot beperkte arbeidsmobiliteit tussen de verschillende sectoren en/of private/ publieke sector zien. Of de WNT hier enige invloed op heeft gehad kon niet eenduidig worden aangegeven. De invloed zal in elk geval niet positief zijn.
- De meeste respondenten gaven aan geen veranderingen te hebben bemerkt ten aanzien van omvang en samenstelling van bestuur na de invoering van de WNT. Over de vraag of besturen in de (semi-)publieke sector tenderen naar een kleinere of grotere omvang bestond geen eenduidig beeld.

2. Salarisverschillen publiek-private sector

Onderzoek naar de salarisverschillen tussen bestuurders in de (semi-)publieke en private sector maakt deel uit van deelonderzoek 6 van de tweede wetsevaluatie van de WNT. Bij een recente studie zijn de salarisverschillen tussen de publieke en private sector onderzocht in Nederland in de periode 2006-2016.⁵ De onderzoekers concluderen na correctie voor een aantal factoren dat aan de onderkant van het loonegebouw werknemers in de publieke sector gemiddeld een 17% hoger bruto uurloon hebben dan werknemers in de private sector. Aan de bovenkant van het loonegebouw, waar topfunctionarissen in de zin van de WNT toe behoren, is het precies andersom. Daar ligt het bruto uurloon van werknemers in de publieke sector 11% onder dat van werknemers in de private sector. Deze studie laat de semi-publieke sector (o.a. zorg, woningcorporaties) buiten beschouwing en is globaal.

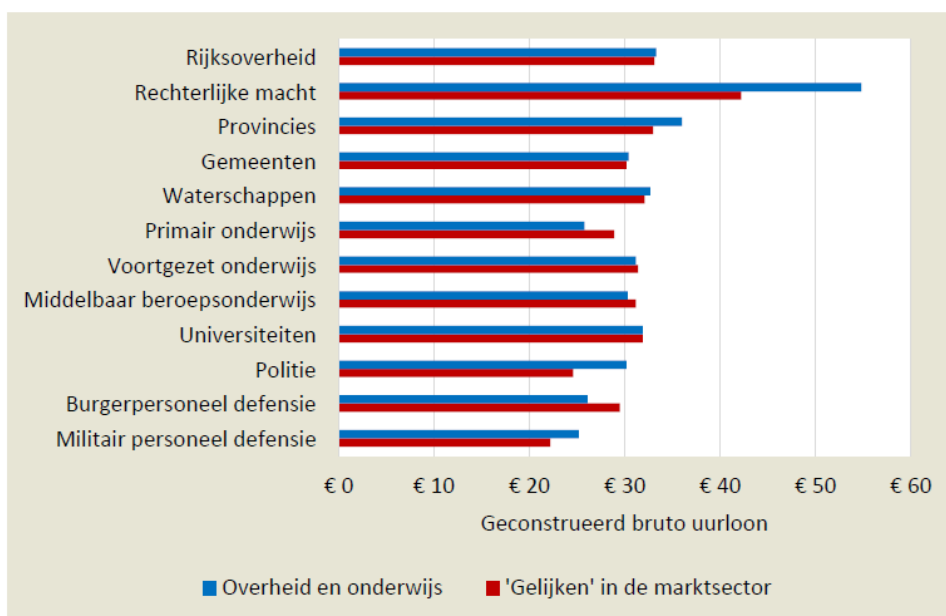
Daarnaast heeft SEO in opdracht van het ministerie van BZK een loonvergelijking gemaakt van verschillende overheidssectoren met de best vergelijkbare medewerkers in de markt⁶ (zie figuur 1).

---

⁵ Biesenbeek en Van der Werff (SEO), Public-Private Wage Differentials: Evidence from The Netherlands, 2018

⁶ SEO economisch advies, Wat verdient een overheids- of onderwijswerknemer ten opzichte van de marktsector, november 2017.

Figuur S. 1 De loonvergelijking toont ongeveer eenzelfde gemiddeld geconstrueerd totaal bruto uurloon van werknemers in onderwijs- en overheidssectoren en van de daarmee best vergelijkbare werknemers in de marktsector, met uitzonderingen, 2016

Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2017)

In dit onderzoek worden topfunctionarissen niet apart geïdentificeerd. Het verschil in bezoldiging met de markt zal tussen en binnen sectoren verschillen. Voor de woningcorporatiesector heeft HayGroup in opdracht van Aedes onderzoek verricht⁷. Uit dit onderzoek blijkt dat in de hoogste klassen van de sectorregeling voor de corporatiesector, de klassen H, I en J, het salaris van directeuren tussen de 20% en 50% onder het gemiddelde van vergelijkbare functies in de markt ligt. In de klassen D t/m G ligt de bezoldiging ca. 10% onder het gemiddelde van vergelijkbare functies in de markt, terwijl in de laagste klassen – A t/m C – de bezoldiging ongeveer op hetzelfde niveau ligt als bij vergelijkbare functies in de markt. Van andere sectoren zijn op dit moment geen openbare onderzoeken beschikbaar. In deelonderzoek 6 zal per sector informatie worden verzameld op basis van CBS-data.

3. Arbeidsmobiliteit

Onderzoek naar de arbeidsmobiliteit van bestuurders in de (semi-)publieke en private sector maakt deel uit van deelonderzoek 6 van de tweede wetsevaluatie van de WNT. Bij de overheidssectoren (openbaar bestuur, onderwijs, Defensie, Politie) is de instroom in de periode 2012-2017 jaarlijks tussen de 5% en 8% van het totale personeelsbestand⁸.

⁷ HayGroup, Definitieve eindrapportage beloningsonderzoek CAO Woondiensten, 8 december 2016.

⁸ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Trends en cijfers 2018. Werken in de overheids- en onderwijssectoren, september 2018

In diezelfde periode beslaat de totale uitstroom jaarlijks tussen 7% en 8%. Tussen sectoren bestaan flinke verschillen. Zo is de in- en uitstroom in het onderwijs, met name wetenschappelijk onderwijs en onderzoeksinstellingen, substantieel hoger. Over de herkomst en bestemming van personeel dat in- of uitstroomt worden geen gegevens bijgehouden. Of iemand die instroomt in bovengenoemde sectoren uit de marktsector afkomstig is, is dus niet bekend. Evenmin is bekend of iemand die uitstroomt een baan aanvaardt in de marktsector. Langer geleden is een onderzoek verricht in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken⁹, waaruit bleek dat in de periode 1999-2007 ongeveer een kwart van de nieuwe werknemers bij de overheidssectoren afkomstig was uit de marktsector, terwijl van de uitstroom een percentage tussen de 10% en 20% naar de marktsector ging.

Specifiek over topfunctionarissen in de zin van de WNT zijn geen gegevens beschikbaar, noch voor wat betreft arbeidsmobiliteit in algemene zin noch voor wat betreft uitwisseling tussen (semi)publieke en private sector. Deze zijn wel relevant, omdat veelgehoorde hypothesen zijn dat 1) door het overgangsrecht topfunctionarissen in de eerste jaren van de WNT op hun plek bleven zitten en 2) dat de uitwisseling van topfunctionarissen tussen (semi)publieke en private sector altijd al gering is geweest en als gevolg van de WNT in elk geval niet is toegenomen. Uit deelonderzoek 6 kan blijken of deze hypothesen door de cijfers worden ondersteund.

4. Internationale vergelijking

Bij de eerste wetsevaluatie in 2015 is een internationaal vergelijkend onderzoek gedaan naar de regulering van topinkomens in de Europese Unie¹⁰. De studie geeft een uitgebreid overzicht van de wijze waarop in Lidstaten de inkomens van topfunctionarissen in de (semi-)publieke sector worden gereguleerd. Negen lidstaten hebben een algemeen beloningssysteem, vergelijkbaar met het Nederlandse systeem van salarisschalen, en voeren geen specifiek beleid om topinkomens te reguleren. Elf Lidstaten hebben een salarislimiet voor (top)ambtenaren. Zeventien landen kennen een vorm van prestatiebeloning, waarbij individuele of groepsprestaties worden beoordeeld, waaraan ook het salaris is gekoppeld¹¹. Overwegingen in het maatschappelijk debat binnen de Lidstaten voor het al dan niet treffen van maatregelen is de afweging tussen het zuinig omgaan met publiek geld en de aantrekkelijkheid van de (semi)publieke sector als werkgever.

Nederland heeft gekozen voor een salarislimiet in de vorm van de WNT om de salarissen voor topfunctionarissen te reguleren. EIPA noemt de in Nederland gebruikte methode toonaangevend in Europa. Nederland onderscheidt zich door de openbaarmaking van inkomensgegevens, juridische afdwingbaarheid van de norm en het inclusieve karakter van de WNT: alle vormen van bezoldiging tellen

---

⁹ Epsilon research, Arbeidsmobiliteit bij overheid en onderwijs, Onderzoek naar mobiliteit en motieven voor mobiliteit, april 2010

¹⁰ EIPA, The regulation of executive pay in the public and semi-public sector across the European Union, December 2015

¹¹ Sommige Lidstaten kennen een combinatie van een salarislimiet en prestatiebeloning. Daardoor tellen de drie getallen niet op tot 27 Lidstaten.

Datum

mee. In andere landen is de transparantie minder groot, de juridische afdwingbaarheid minder of afwezig en/of zijn er tal van uitzonderingen om niet aan de norm te hoeven voldoen. De studie laat tevens tal van instrumenten zien, die worden toegepast in andere Lidstaten, en die als aanvulling of alternatieve invulling kunnen worden gezien van het in Nederland gevoerde beleid, zoals bijvoorbeeld het gebruik van panels of commissies die zich (periodiek) over de hoogte van het bezoldigingsmaximum buigen of uitzonderingen op het maximum monitoren.